

Sygn. akt I C 940/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2015 roku

Sąd Rejonowy w Słupsku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Niemczyk

Protokolant: protokolant sądowy A. K.

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015 roku w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko D. K.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz pozwanego D. K. kwotę 617,00 zł (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 940/15

UZASADNIENIE

P. (...) reprezentowana przez radcę prawnego, wniosła pozew przeciwko pozwanemu D. K. o zapłatę kwoty 1.968,82 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniosła o zasądzenie kosztów procesu: opłaty sądowej od pozwu, opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego, kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, kosztów przesyłki poleconej w kwocie 8,00 zł (wezwania do zapłaty 3,80 zł oraz pozwu 4,20 zł).

W uzasadnieniu powódka wskazała, że nabyła na podstawie umowy przelewu wierzytelności z dnia 09.11.2011 r. wierzytelność przysługującą pierwotnemu wierzycielowi względem strony pozwanej, a wynikającą z tytułu łączącej strony umowy, której przedmiotem było świadczenie na rzecz pozwanego usług edukacyjnych. Powódka dochodziła należności będącej ekwiwalentem dostarczonych przez pierwotnego wierzyciela usług edukacyjnych oraz skapitalizowanych odsetek ustawowych.

W dniu 24.11.2014 r. referendarz sądowy Sądu Rejonowego w S. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, sygn. I Nc 5953/14.

Pozwany D. K., reprezentowany przez radcę prawnego, wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i domagając się oddalenia powództwa w całości. Pozwany podniósł zarzut nieudowodnienia istnienia wierzytelności co do zasady i wysokości. Podniósł również zarzut przedawnienia roszczenia. W uzasadnieniu wskazał, że roszczenie uległo przedawnieniu w oparciu o art. 160a ustawy o szkolnictwie wyższym lub art. 751 pkt 2 k.c., albo ze względu na okresowy charakter roszczeń będzie miał zastosowanie trzyletni okres przedawnienia. Pozwany zaprzeczył by był

zobowiązany do zapłaty czesnego za wskazane przez powoda okresy. Wskazał, że w październiku złożył pisemne oświadczenie o rezygnacji z dalszej nauki na uczelni co związane było z brakiem środków na kontynuację nauki oraz powołaniem do wojska, gdzie pozwany trafił w lutym 2005 r.

Pełnomocnik powódki w piśmie procesowym z dnia 18.06.2015 r. wskazał, iż nie zgadza się z podniesionym przez pozwanego zarzutem przedawnienia. Pozwany umowę o świadczenie usług edukacyjnych zawarł jeszcze pod rządami ustawy z 12.09.1990 r. o szkolnictwie wyższym. Wprowadzony nowelizacją z dnia 11 lipca 2014 r. do ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym w art. 160a ust. 7 trzyletni termin przedawnienia roszczeń wynikających z umowy o świadczenie usług edukacyjnych ma zastosowanie jedynie do usług edukacyjnych świadczonych przez uczelnie publiczne. Jednakże pozwany zawarł umowę o świadczenie usług edukacyjnych z Wyższą Szkołą (...), która jest uczelnią wyższą niepubliczną. Ponadto podniósł, że świadczenia uczelni wyższej, polegające na kształceniu studentów nie stanowią działalności gospodarczej, ani nie mają do nich zastosowania przepisy o zleceniu. Mimo tego, że student mógł wносить opłaty za studia w rozłożeniu na raty, czesne pozostaje opłatą jednorazową, a zatem zastosowanie do niej ma dziesięcioletni okres przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

D. K. podjął studia w trybie niestacjonarnym w Wyższej Szkole (...) w W. z siedzibą w W.. Założycielem uczelni była (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

W dniu 25.09.2004 roku D. K. złożył ślubowanie, w którym zobowiązał się m.in. przestrzegać przepisów obowiązujących w szkole.

Zgodnie z Zarządzeniami Rektora Wyższej Szkoły (...) w W. z dnia 1 września 2004 r. wysokość opłaty za czesne na kierunkach informatyka, stosunki międzynarodowe prowadzonych dla studiów w trybie niestacjonarnym od roku akademickiego 2004/2005 stanowiła kwota 220 zł.

Wyższa Szkoła (...) w W. była na dzień ślubowania D. K. uczelnią niepubliczną.

(dowód: odpis pełny z KRS założyciela uczelni – k. 16 -18v, decyzja Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 24.02.2010 r. zatwierdzająca jednolity statut uczelni - k. 19 -22, odpis z rejestru uczelni niepublicznych k. 24, ślubowanie - k. 25 , decyzja Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 03.09.2002 r. zatwierdzająca statut uczelni – k. 26 -29v, regulamin studiów - k. 30 - 34, zarządzenia Rektora o czesnym - k. 36)

D. K. nie uiścił czterech opłat czesnego za studia, płatnych w kwotach po 220,00 zł do dnia 10.10.2004 r., do dnia 10.11.2004 r., do dnia 10.12.2004 r., do dnia 10.01.2005 r.

(bezsporne, ponadto dowód: rozliczenie z kontrahentem D. K. - k. 35)

Zgodnie z § 17 ust. 2 pkt. f regulaminu uczelni skreślenie z listy studentów następuje w wyniku nieuiszczenia czesnego za dwa miesiące.

(dowód: regulamin studiów k. 30 – 34)

Decyzją z dnia 26.04.2005 r. pozwany został skreślony z listy studentów z powodu zaległości w płatnościach na rzecz uczelni.

(dowód: decyzja o skreśleniu z listy studentów – k.37)

W dniu 09.11.2011 r. pomiędzy Wyższą Szkołą (...) w z siedzibą w W., a (...) finansowo prawne (...) Spółka jawna z siedzibą w W. doszło do zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności. Na podstawie tej umowy strony oświadczyły, że przenoszą na spółkę jawną istniejące i wymagalne wierzytelności pieniężne względem D. K..

(dowód: umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 09 .11.2011 r. wraz z załącznikiem - k. 38 -39)

(...) finansowo – prawne (...) Spółka jawna przekształciła się w (...) Spółkę z ograniczona odpowiedzialnością na podstawie uchwały wspólników.

(bezsporne: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców k. 12 – 14)

Pismem z dnia 16.11.2011 r. (...) finansowo – prawne (...) Spółka jawna z siedzibą w W. wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.638,81 zł stanowiącej zadłużenie z tytułu nieopłaconego czesnego i naliczonych odsetek ustawowych.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 40)

D. K. w lutym 2005 roku został powołany do wojska.

(dowód: przesłuchanie pozwanego k.93

Pozwany zapłacił jedną opłatę, na podstawie której otrzymał zaświadczenie o przyjęciu w poczet studentów. Pozwany nie zapłacił czesnego ani za jeden miesiąc.

(bezsporne: oświadczenie pozwanego k. 91)

W wojsku złożył zaświadczenie o rozpoczęciu nauki, ważne przez jeden miesiąc, które otrzymał z uczelni. W związku z tym otrzymał odroczenie służby wojskowej na okres jednego miesiąca.

Kolejnych opłat tytułem czesnego nie wносił. Pozwany nie logował się do sytemu elektronicznego.

D. K. w 2004 roku składał rezygnacje z uczelni w formie pisemnej w oddziale uczelni na ul. (...) w S.. Pozwany dostał formularz do wypełnienia, pod którym podpisał się.

(dowód: przesłuchanie pozwanego k.93)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Bezsporne w sprawie było to, że co do zasady spółka jawna która została przekształcona w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością będącą powodem, nabyła wierzytelność od szkoły niepublicznej.

Bezsporne w sprawie było również to, że pozwany był studentem szkoły niepublicznej. Niesporna była również wysokości czesnego, pomimo zakwestionowania jej w sprzecznie od nakazu zapłaty, albowiem pozwany informacyjnie słuchany podał, że wynosiła ona 220,00 zł miesięcznie.

Sporny był obowiązek zapłaty kwoty dochodzonej pozwem wobec podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia, jak również fakt złożenia rezygnacji ze studiów przez powoda.

Sąd dał wiarę zeznaniom pozwanego, który zobowiązany do mówienia prawdy zeznał, że składał pisemne oświadczenie o rezygnacji ze studiów w oddziale zajmującym się sprawami uczelni w S.. Tych zeznań strona powodowa nie kwestionowała. Jednakże z uwagi na fakt, iż pozwany nie pamiętał dokładnej daty złożenia tego oświadczenia, które złożył w formie pisemnej, zasadne było rozważenie skuteczności podniesionego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Nadmienić jeszcze należy, że informacyjnie słuchany pozwany oświadczył, że nie zapłacił żadnego czesnego, jedynie opłatę wstępną, która uprawniała go do otrzymania zaświadczenia o rozpoczęciu studiów. Na jej podstawie uzyskał odroczenie służby wojskowej. Zeznając podał, że zapłacił jedno czesne, co w istocie było opłatą wstępną. Bezsporne było to, że pozwany nie zapłacił żadnego z czterech dochodzonych pozwem opłat za czesne.

Podkreślić przy tym należy, że obowiązkiem rektora uczelni zgodnie z obowiązującym regulaminem było skreślenie studenta z listy studentów, jeśli ten zalegał z opłatami za czesne za dwa miesiące. Powód dochodził zapłaty opłat tytułem czesnego za cztery miesiące.

Sąd uznał za skutecznie podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczenia.

Nie można zgodzić się z pozwanym, że w stanie faktycznym sprawy znajduje zastosowanie przepis art. 160a ust. 7 ustawy z dnia 27.07.2005 roku Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. 2012.572 j.t.) regulujący trzyletni termin przedawnienia.

Zgodnie z przepisem art. 32 ustawy z dnia 11.07.2014 roku o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 5 września 2014 r.; Dz.U.2014.1198) do umów w sprawie warunków odpłatności za studia lub usługi edukacyjne, o których mowa w art. 99 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 1, zawartych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. ustawy z dnia 11.07.2014 roku) stosuje się przepis art. 160a ust. 7 ustawy, o której mowa w art. 1 (t.j. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Zasada działania prawa z mocą wsteczną znalazła zastosowanie wyłącznie w stosunku do uczelni publicznych (art. 99 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym).

Powód nabył wierzytelność od uczelni niepublicznej, a zatem nie znajduje do niej zastosowania przepisy art. 160a ust. 7 przywołanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, tym bardziej, że pozwany został przyjęty w poczet studentów pod rządami poprzedniej ustawy tj. ustawy z dnia 12.09.1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z dnia 27 września 1990 r.).

Zgodzić się należy z pozwanym, że obowiązek zapłaty czesnego jest świadczeniem okresowym, a zatem stosuje się do oceny przedawnienia roszczenia przepis art. 118 k.c. o świadczeniach okresowych, stanowiący, że dla roszczeń o świadczenia okresowe termin przedawnienia wynosi 3 lata. Regulamin uczelni i zarządzenie rektora stanowiło, że student zobowiązany był do zapłaty czesnego w wysokości 220,00 zł za miesiąc nauki.

Jak stanowi regulamin uczelni, nieuiszczenie czesnego przez okres dwóch miesięcy skutkować powinno skreśleniem studenta z listy studentów. Zatem wysokość kwoty należnej z tytułu czesnego była uzależniona od czasu trwania nauki studenta. Stwierdzić wobec tego należy, że do należności z tytułu czesnego stosuje się przepisy o przedawnieniu roszczeń okresowych.

Zgodnie ze słusznym stanowiskiem Sądu obowiązek zapłaty czesnego polegał na uiszczeniu należności powtarzających się w regularnych odstępach czasu przez okres trwania stosunku prawnego, które jednak nie składały się na z góry określoną całość. Globalny rozmiar tych świadczeń zależał bowiem od czasu trwania stosunku prawnego - okresu pobierania nauki. Mógł się on zakończyć przed czasem planowanym według harmonogramu studiów (w wypadku skreślenia z listy studentów lub innej regulacji), albo ulec przedłużeniu (w wypadku powtarzania semestru lub roku). Ta właśnie cecha odróżnia świadczenia okresowe od podzielnych świadczeń jednorazowych, których spełnienie zostało rozłożone na części (raty). Każde ze świadczeń okresowych jest samoistnym świadczeniem (nie częścią jednego większego świadczenia), przedmiotem odrębnego roszczenia, które oddzielnie od pozostałych staje się wymagalne i ulega przedawnieniu w terminie 3 lat. Roszczeniami o świadczenia okresowe, podlegającymi trzyletniemu przedawnieniu, są przede wszystkim roszczenia o zapłatę rent, czynszów oraz odsetek. Powszechnie przyjmuje się również, że opłaty za naukę w szkole są świadczeniami okresowymi.

Świadczenie odpowiadające wskazanym wcześniej cechom ma charakter okresowy także wówczas, gdy stosunek prawny nawiązano na czas określony, wskutek czego można by zasadniczo z góry wyliczyć sumę świadczeń dłużnika. Świadczenie mające z natury charakter okresowy (np. czynsz najmu) zachowuje ten charakter także wówczas, gdy umowa stron stanowi, że ma być spełnione jednorazowo (tak Z. R., Uwagi o zobowiązaniach trwałych (ciągłych) na tle kodeksu cywilnego, SC 1969, t. XIII-XIV, str. 254). Argumentem za tym stanowiskiem jest to, że wysokość świadczenia zawsze jest związana z czasem trwania zobowiązania, co uwidacznia się szczególnie w wypadku przedłużenia czasu

jego trwania ponad zaplanowany okres, bądź też jego skrócenia. (tak z uzasadnienia do wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 31 grudnia 2013 r., III Ca 854/13).

Przyjmując, że pozwany zawiadomił uczelnię niepubliczną w 2004 roku o rezygnacji z nauki, przyjmując trzyletni termin przedawnienia roszczeń z tytułu czesnego, już z początkiem roku 2008 roku roszczenie było przedawnione.

Jednakże w przedmiotowej sprawie znalazł zastosowanie dwuletni termin przedawnienia uregulowany w przepisie art. 751 pkt. 2 k.c., na mocy którego z upływem lat dwóch przedawniają się roszczenia z tytułu utrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki, jeżeli przysługują osobom trudniącym się zawodowo takimi czynnościami albo osobom utrzymującym zakłady na ten cel przeznaczone.

Uczelnia niepubliczna, w poczet studentów której został przyjęty pozwany, była przedsiębiorcą w rozumieniu art. 43¹ k.c., albowiem świadczyła usługi edukacyjne odpłatnie otrzymując z tego tytułu m.in. czesne. Uczelnia ta również odpowiada definicji przedsiębiorcy zawartej w art. 55¹ k.c.

Przepis art. 43¹ k.c. zawiera definicję przedsiębiorcy stworzoną na potrzeby prawa prywatnego i pojęcie przedsiębiorcy jest zdefiniowane przez ten przepis bardzo szeroko, szerzej niż pojęcie przedsiębiorcy funkcjonujące w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej. Szeroko na gruncie tego przepisu wykładane jest również pojęcie działalności gospodarczej. Za działalność gospodarczą uznaje się działalność, która ma zarobkowy charakter. Przy takim pojmowaniu działalności gospodarczej, wyższą uczelnię niepaństwową świadczącą odpłatnie usługi edukacyjne, można uznać za przedsiębiorcę w rozumieniu przepisu art. 43¹ k.c. (tak też wyrok i uzasadnienie do wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 9 października 2013 r., III Ca 584/13).

Stosownie do przepisu art. 751 pkt. 2 k.c. roszczenie przedawniło się już z początkiem 2007 roku.

Nadmienić przy tym należy, że wprowadzony przepis art. 160a ust. 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym uregulował trzyletni termin przedawnienia roszczeń dla roszczeń wynikających z umów zawartych z uczelnią publiczną od dnia wejścia w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym tj. od dnia 1.09.2005 roku.

W chwili wejścia w życie w dniu 1.10.2014 roku przepisu art. 160a ust. 7 do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, roszczenia przysługujące uczelniom publicznym za okres od dnia 1.09.2005 roku do dnia 1.10.2011 roku przedawniły się. Nie byłoby racjonalne działanie ustawodawcy obejmującego wprowadzaniem przepisem wyłącznie uczelnie publiczne i ustanawiające dla tych uczelni trzyletni termin przedawnienia, w sytuacji gdyby do uczelni niepublicznych nie miał znaleźć zastosowania dwuletni termin przedawnienia uregulowany w art. 751 pkt. 2 k.c.

Uznając za skutecznie podniesiony zarzut przedawnienia roszczenia sąd na podstawie przepisu art. 751 pkt. 2 k.c. powództwo oddalił, o czym orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji wyroku.

Pozwany jest stroną wygrywającą sprawę w całości. Koszty procesu pozwanego stanowiły wynagrodzenie należne radcy prawnemu w wysokości 600,00 zł i opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17,00 zł.

Sąd na podstawie przepisu art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu w kwocie 617,00 zł, o czym orzekł jak w punkcie drugim sentencji wyroku.